קל א מיי׳ פ״ח מהל׳ נוקי

ממון הכי ב ג. קלא ב מייי שם הלי ה ועיין בהשגות

ובמ"מ סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי תו סעיף

טוש"ע שם סעיף כ. קלג ה מיי שם: קלד ו מיי שם סמג שם

מוש"ע שם סעיף ג: קלה ז ח מיי׳ פ"א שם

ם טוב"ע ח"מ סי שפט

סעיף י: סעיף י: קלו ט י מיי שם פ"ד הלכה א ד סמג שם

טוש"ע ח"מ סי שלו סעיף ח:

קלו כ ל מ טוש"ע ח"מ

י שם הלי ד

:טוש"ע שם סעיף ב

הלכה ז סמג עשין

ממון הל' ב ג:

א) [דף לו:], ב) [דף לה.],

ד) לקמן מד:, ה) [לעיל ג:], ר למ״או. ז) ושמ ו) נחות לע"מן, ז) נשמת כבן, ה) נל"ל שורך. יעב"ץן ובדפו"ר איתא שורו של

אדם וכו׳ ותיבת שור ליתא,

תורה אור השלם

[תוספתא

לייעדו אלא מסיפא דקרא קדריש דכתיב והשור יסהל וכן משמע לישנא דפריך והא השור יסקל בגמר דין הוא דכתיב: הצד השותפין חייב בה על השן ועל הרגל. נמיוסד לפירות ולא לשוורים פליגי כדמוכח בסוף הסוגיא דפליגי בקושיא דרבי זירא ובפירוקא דאביי ולפי זה היה יכול רב חסדה לפרש המשנה כמו שמפרש ר' אלעזר ויפרש רשות הניזק והמזיק במיוחדת לפירות ולשוורים דמודה רב חסדה דפטור וגרסינן לקמן אמר לך רבי אלעזר ותסברא מתניחין מי לא פליגי ומיהו לספרים דגרסי לקמן ותסברא מתניתיו מי פליגי ובסוף גרסי אלא כי תניא ההיא וכל זה מדברי רבי אלעזר ול"ל דפליגי במיוחדת לפירות ולשוורים וה"פ ותסברא מי פליגי והתניא כו" אלא ודאי לא פליגי וכי קתני כו׳ ולפי גירסא זו לא יהיה תחילת הסוגיא כמו במסהנא דפליגי בקושיא דרבי זירא ובפירוקא דאביי:

בשהזיק חב המויק לאתויי קרן. וא״ת ולרב חסדא מנא ליה לאתויי קרן לשמואל וכל הני לרב ועוד דברייתה דקתני כשהזיק חב המזיק מייתר לאתויי כל הני קשיא לרב חסדא וי"ל דלדידיה נמי איכא יתורא דהוי מלי למיתני ורשות הניזק והמזיק חייב ולא ליתני כשהזיק חב המזיק אך קשה דלשמואל

מיקשי הבריימה: בגון שקבל עליו שמירת גופו כו'. איפכא לא מני למימר כגון דאוקיה תורא דשואל לתורא דמשאיל וכגון שקבל עליו שמירת נזקיו ולא קבל עליו שמירת גופו דמילתא דלא שכיח הוא ואע"ג דבהכיר בו שהוא נגחן אמרינן סוף [פרק שור] שנגח ד' וה' (לקמן מה:) סתמא דמילתא דלא אזיל

איהו ומזיק אחריני קביל עליה דאתו אחרים ומוקי ליה לדידיה לא קביל עליה בשואל לא שייך למימר הכי דמסתמא שואל קבל עליה שמירה מעולה:

לתורא דידך בעינא לשלומי אלא דאזקיה תורא דשואל לתורא דמשאיל לימא ליה אילו איתזק מעלמא בעית לשלומי כוליה תורא השתא דאזקיה תורא דידך פלגא ניזקא הוא דמשלמת לי לעולם דאזקיה תורא דמשאיל לתורא דשואל והכא במאי עסקינן ישקבל עליו שמירת גופו ולא

אמר רבא תודה שהזיקה. אע"ג דרבא מפרש מתניתין דין מעילה אכל הכא מי מלי א"ל. על הבשר נמלא המק יותר מן האימורין ולא אוקי מתניתין כרבי יוסי הגלילי על כרחך הכא איירי הלכך שוה חלי האימורין יפסיד: "לשון אחר לא לריכא לגבות מבשרן לכי יוסי הגלילי: שנאבור והועד בבעדיו והמית. נראה דלאו לכי יוסי הגלילי: שנאבור והועד בבעדיו והמית. נראה דלאו מוהועד קדריש דהאי והועד לא איירי בעדות שעושין לסקלו כ״א מבשרן דקאמר רבי אבא אפי׳ חלק האימורין קאמר וקא פריך

אי אליבא דרבנן אמאי הא אמרינן כו׳ אי אליבא דר׳ נתן פשיטא ולא שמעתיה. וראשון עיקר דמסתברא דהאי דאותביה קא משני ליה דהא גמרא מסיפא דמילתיה דקאמר אינו גובה מאימוריהן פריך פשיטא אימורין לגבוה סלקי ועלה בעי לשנויי מה אינו גובה מאימוריהן דקאמר אינו גובה מבשרן כנגד אימוריהן: לחם פשיעת. הח לח חזיק: ניוק אוכל בשר. לאחר הקרבת אימורין: למעוטי זה אומר שורך הזיק. שחינו יודע שור של מי הזיקו שהיו עמו שוורים של אנשים הרבה ומיוחדין דמתניתין הכי משמע שיהו כל נכסים שהזיהו מיוחדים לאדם אחד שאין בהם ספק: שנים שהיו רודפין. שני שוורים של שני בני אדם שהיו רודפין אחר שור של אדם אחד: נשקדם ווכה בו אחר. לאחר שהזיק: למעוטי נגח ואח"ל הקדיש. דהכי משמע שיהיו מיוחדים לאדם אחד לעולם משעת נגיחה עד שעת העמדה בדיו: והועד בבעליו והמים איש השור יסחל וגם בעליו יומת. דמשמע שיהא לו בעל אחד משעת העדאה ועד שעת העמדה בדין: שוין כחחד. בבעל חחד: חון מרשום המיוחדם למזיק. שאם נכנס שור ניזק בחלר המזיק והזיקו שור המזיק פטור: חלר השותפין חייב בה. הכתוב על השן ועל הרגל אם אכלה בהמתו של זה פירותיו של זה או דרסה על כליו חייב דבשדה אחרי קרינן ביה ולא הוי כרשות הרבים וכ"ש על הקרן ותולדותיו דהא אפי׳ ברה״ר נמי חייב ודקתני מתניתין רשות הניזק והמזיק אדלבתריה קאי וה"ק רשות הניזק והמזיק כגון חלר השותפין כשהזיק חב המזיק ובשן וברגל קאמר דבקרן לא אנטריך למימר דהא ברה״ר דיש לשניהם רשות בה נמי חייב אלא בשן ורגל קאמר וקמ"ל דלאו כרה"ר דמיה: ורשות הניוק והמזיק נמי פטור. בשן וברגל קחמר דבעינן ובער בשדה אחר" אבל קרן חייב דלא גרע מרה"ר: כשהויק חב המויק לאסויי קרן. לר׳ אלעזר דאי משום מיטב הא תנא ליה רישא אלא לאתויי קרן דחייב עליו דלא תנייה לעיל בהדי מרבעה מבות: הניחה לשמוחל. דאמר בריש פירקין [ג:ד.] מבעה זה השן ותנא שור לרגלו ומבעה לשינו אנטריך הא לאתויי קרן: אלא לרב

דחמר. מבעה זה חדם ושור דתנח

בהדי ארבעה אבות לכל מילי תנייה

לאתויי מאי: מס משלם הלי נוק

ומועד נוק שלם. מפרש לקמיה:

נפרצה. כותל בלילה מאיליה. ובכותל

ו. ואם שור נגח הוא .. וְבָּנִים שוו נַנְּוּו הַרְּא מָתְמֵל שָׁלְשׁם וְהַוּעָד בְּבָעֶלִיו וְלֹא יִשְׁמֶרְנוּ הַמִּית אִישׁ אוֹ אִשְׁה הַשְׁרוֹר יְסְקַל וְנִם בְּעָלִיו שמות כא כט

מוסף רש"י

היו שנים רודפין אחר אחד. וטלטקן של טלטה ני אדס (לקמן לה.). שנאמר והועד בבעליו. סיינו בב"ד, דאין העדאה אלא בב"ד (לקמן מד:).

אבל הכא מי מצי אמר בשר אזיק אימורין לא אזיק אמר רבא יתודה שהזיקה גובה מבשרה ואינו גובה מלחמה לחם פשימא סיפא אצמריך ליה ניזק אוכל בשר ומתכפר מביא לחם הא נמי פשימא מהו דתימא כיוו דלחם הכשירא דובח הוא לימא ליה את אכלת בשר ואנא אייתי לחם קמ"ל דלחם חיובא דבעלים הוא: ינכסים שהן של בני ברית: למעומי מאי אי למעומי דעובד כוכבים הא קתני לה לקמן ששור של ישראל שנגח שור של עובד כוכבים פמור תנא והדר מפרש: נכסים המיוחדין: למעומי מאי אמר רב יהודה למעומי זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק הא תני לקמֹן ∘היו שנים רודפין אחר אחד זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק שניהם פטוריז תני והדר מפרש במתניתא תנא יפרט ירוא דידן אילימא דנגח תורא דידן ילנכםי הפקר ה"ד לתורא דהפקר מאן תבע ליה אלא דנגח תורא דהפקר לתורא דידן ליזיל וליתיה יבשקדם וזכה בו אחר רבינא אמר למעומי הנגח ואח"כ הקדיש ינגח ואח"כ הפקיר תניא נמי הכי סיתר על כן אמר ר' יהודה אפי' נגח ואח"כ הקדיש נג'ח ואח"כ הפקיר פטור שנאמר יוהועד בבעליו והמית איש וגו' עד שתהא מיתה והעמדה בדין שוין כאחד וגמר הדין לא בעינן הא השור יסקל בגמר דין הוא דכתיב אלא אימא עד שתהא מיתה והעמדה בדין וגמר דין שוין כאחד: יחוץ מרשות המיוחדת למזיק: "דאמר ליה תורך ברשותי מאי בעי: ורשות הניזק והמזיק: אמר רב חסדא אמר אבימי חצר השותפין חייב בה על השן ועל הרגל והכי האמר חוץ מרשות המיוחדת למזיה דפטור ורשות הניזק והמזיק כשהזיק חב המזיק ור' אלעזר אמר פמור על השן ועל הרגל והכי קאמר חוץ מרשות המיוחדת למזיק ורשות הניזק והמזיק נמי פמור וכשהזיק חב המזיק לאתויי קרן הניחא לשמואל אלא לרב דאמר ׄ®תנא שור וכל מילי דשור חב המזיק

לאתויי מאי לאתויי הא דת"ר כשהזיק חב המזיק "להביא שומר חגם והשואל נושא שכר והשוכר שהזיקה בהמה ברשותן תם משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם נפרצה בלילה או שפרצוה לסטין ויצתה והזיקה פטור אמר מר כשהזיק חב המזיק להביא שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר היכי דמי אילימא דאזקיה תורא דמשאיל לתורא דשואל ּלִימא ליה אילו אוָיק, בעלמא בעית לשלומי את הְשתא דאוקיה

שאינו רעוע קאמר דהוה ליה אונס: לימא ליה. משאיל לשואל: אינו אויק. יישורו שור של אדם אחר: בעים לשלומי ליה. שהרי שמירתו עליך השתא כו": אלא דאותיה סורא דשואל לסורא דמשאיל. וקתני חלי נוק: לימא ליה. בעלים: אילו איסוק מעלמא. אם הזיקו שור של אדם אחר: בעים לשלומי לי כולא ניוקא. דהא שואל חייב באונסין השתא דאוקיה כו': לעולם דאוקיה סורא דמשאיל לסורא דשואל. וקאמר חייב משאיל לשלם. ודקשיא לך הרי השואל מוטל לשומרו שלא יזיק: **כשקבל עליו**. השואל: **שמירם גופו.** שלא יזיקנו אחר:

רבינו חננאל

אמר רבא תודה שהזיקה

ובא הניזק להשתלם מבשרה מי יביא הלחם. המתנדב חייב להביא המונוב וזייב להביא לחמה דחיובא עליה רמיא, או דילמ' לחמה הכשירה דזיבחא הוא והרוצה להכשיר הזבח לוכל הבשר, והוא הניזק, עליו להביא (ראייה) [לחמה]. ואסיק׳ המתנדב חייב דלחם חייוב בעלים הוא. כתב גאון זצ"ל אשכחן נוסחא עתיקתא אשכחן נוסחא עתיקתא בהאי לישנא. אמר רבא תודה שהזיקה לר' יוסי הגלילי משתלם חצי נזק מבשרה, אבל לא מאמוריהא והניזק אוכל בשר ומתכפר מביא לחמה. היינו קמייתא דרבא, סיפא איצטריכא יובא, סיפא איצטויכא ליה מהו דתימ׳ לימא ליה מזיק את אכלתא בישרא אנא אייתי לחמא קמ"ל ראמ׳ ליה הניזק לחם למאי אתי ליה לכפרה אני מי אית לי כפרה בגווה. נכסין שלבני ברית, למעוטי דנכרי כו'. **נכסים** המיוחדין למעוטי זה אומ׳ שורך הזיק. במתניתא תנא דהפקר, וכגון למעוטי שקדם אחד וזכה בו. רבינא אמ׳ למעוטי נגח ואחר כך הקדיש או הפקיר. ואסיק׳ בענן עד שתהא מיתה והעמדה בדין וגמר דין שוין כאחד. חוץ מרשות המיוחדת למזיק, דיכיל למימר ליה תורד ברשותי מאי בעי. ורשות הניזק והמזיק. אמ׳ רב חסדא אמ׳ אבימי חצר השותפיז חייב בה על השז בה על השן ועל הרגל בה כל הושן דכל הוגל והכי קאמ' כו'. כשהזיק חב המזיק לאייתויי קרן. הניחא לשמואל דאמ׳ תנא שור לרגלו ומבעה לשנו, כשהזיק חב למזיק לאייתויי קרן. אלא לרב לאייתויי מאי, לאייתויי הא דת"ר כשהזיק חב המזיק להביא שומר והשואל שכר והשוכר, דאזיק תורא דמשאיל לתורא